

Fundusze Europejskie

Informacja nt. instrumentu rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)

Gdańsk, 5 kwietnia 2024 r.

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

- bazuje na podejściu **LEADER** wdrażanym od ponad 30 lat (od 1991 roku) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- **nazwę** tworzą pierwsze litery francuskich słów:
 - **L**aisons – powiązania
 - **E**ntre – pomiędzy
 - **A**ctions – działaniami
 - de **D**evelopment – na rzecz rozwoju
 - de l'**E**conomie – gospodarczego
 - **R**ural – obszarów wiejskich

Kluczowe cechy podejścia Leader/ RLKS

- **oddolność** - szeroki i inkluzywny udział społeczności lokalnej w tworzeniu i realizacji strategii rozwoju obszaru,
- **terytorialność** - strategia dla określonego, spójnego obszaru,
- **zintegrowanie** - łączenie różnych dziedzin życia społecznego i gospodarczego, współpraca partnerów/ różnych grup interesu,
- **partnerstwo** – lokalna grupa działania jako partnerstwo sektorów: publicznego społecznego i gospodarczego,
- **innowacyjność** (w skali lokalnej),
- **decentralizacja** zarządzania (podejmowania decyzji) i finansowania,
- **sieciowanie i współpraca** - tworzenie sieci kontaktów, wymiana dobrych praktyk

Leader/ RLKS w politykach UE

obligatoryjny instrument w ramach **Wspólnej Polityki Rolnej**,

fakultatywny instrument w ramach **Wspólnej Polityki Rybackiej**, wdrażany od okresu programowania 2007-2013,

fakultatywny instrument w ramach **Polityki Spójności**, w okresie programowania 2014-2020 wdrażany przez **2 województwa**, a w okresie programowania 2021-2027 **przez 10 województw**

RLKS w regionach

WIELOFUNDUSZOWE - EFS+ (EFRROW)

Kujawsko-Pomorskie

Lubuskie

Podkarpackie

Śląskie

Zachodniopomorskie

WIELOFUNDUSZOWE - EFRR (EFRROW)

Świętokrzyskie

WIELOFUNDUSZOWE - EFRR, EFS+ (EFRROW)

Pomorskie

Wielkopolskie

Małopolskie

Podlaskie

RLKS – unijne i krajowe podstawy prawne

Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

RLKS – Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., art.31

Państwo członkowskie zapewnia, aby RLKS:

- a) koncentrował się na **obszarach poniżej poziomu regionalnego**,
- b) był kierowany przez **lokalne grupy działania**, w skład których wchodziły przedstawiciele publicznych i prywatnych interesów społeczno – gospodarczych i w których żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji,
- c) przebiegał na podstawie **strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**,
- d) wspierał tworzenie sieci kontaktów, dostępność, innowacyjne elementy w kontekście lokalnym i, w stosownych przypadkach, współpracę z innymi podmiotami terytorialnymi.

RLKS – Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., art.33

Następujące zadania są wykonywane **na zasadzie wyłączności przez lokalne grupy działania:**

- a) rozwijanie zdolności podmiotów lokalnych do opracowywania i wdrażania strategii,
- b) **opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru,** które pozwalają uniknąć konfliktu interesów i zapewniają, aby żadna pojedyncza grupa interesu nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru,
- c) **przygotowywanie i publikowanie naborów wniosków,**
- d) **wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia** oraz przedstawianie podmiotowi odpowiedzialnemu za ostateczną weryfikację kwalifikowalności przed ich zatwierdzeniem,
- e) monitorowanie postępów w osiąganiu celów wyznaczonych w strategii,
- f) ewaluacja realizacji strategii.

RLKS – ustawa o RLKS, art.4

LGD działa jako **stowarzyszenie** posiadające osobowość prawną.

Do tworzenia i działania **LGD** stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – **Prawo o stowarzyszeniach**, z tym że:

- 1) członkami zwyczajnymi LGD mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jst (z wyłączeniem województw);
- 2) **nadzór** nad LGD sprawuje **marszałek województwa**;
- 3) LGD może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji LSR;
- 4) LGD, oprócz organów wymaganych ustawą Prawo o stowarzyszeniach, jest **obowiązana posiadać organ (Radę)**, do którego właściwości należy:
 - a) **wybór projektów**, które mają być realizowane w ramach LSR, oraz
 - b) **ustalenie kwoty wsparcia**,

- chyba że w statucie LGD przewidziano, że zadania te należą do właściwości zarządu.

Obowiązek zachowania „parytetu sił” w procesie podejmowania decyzji.

RLKS w FEP 2021-2027

Cel Szczegółowy	Fundusz	RLKS (mln EUR/% CS)
CP 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa		
OZE	EFRR	10,0 (24%)
Bioróżnorodność		5,0 (29%)
CP 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym		
Infrastruktura społeczna	EFRR	5,0 (9%)
Turystyka		10,0 (12%)
Usługi społeczne i zdrowotne	EFS+	10,0 (10%)
OGÓŁEM FEP 2021-2027		40,0

Proces oceny i wyboru strategii RLKS

Etap

Nabór wniosków w ramach konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność: 11 kwietnia – 7 czerwca 2023 r. (Uchwała Nr 224/433/23 ZWP z dnia 2 marca 2023 r.)

Strategie złożyło **15 lokalnych grup działania, brak konfliktów obszarowych**. Strategie obejmują wszystkie uprawnione gminy, tj gminy wiejskie, miejsko-wiejskie i miejskie do 20 tys. mieszkańców.

Ocena strategii RLKS pod kątem spełnienia **warunków formalnych oraz dostępu** (SW).

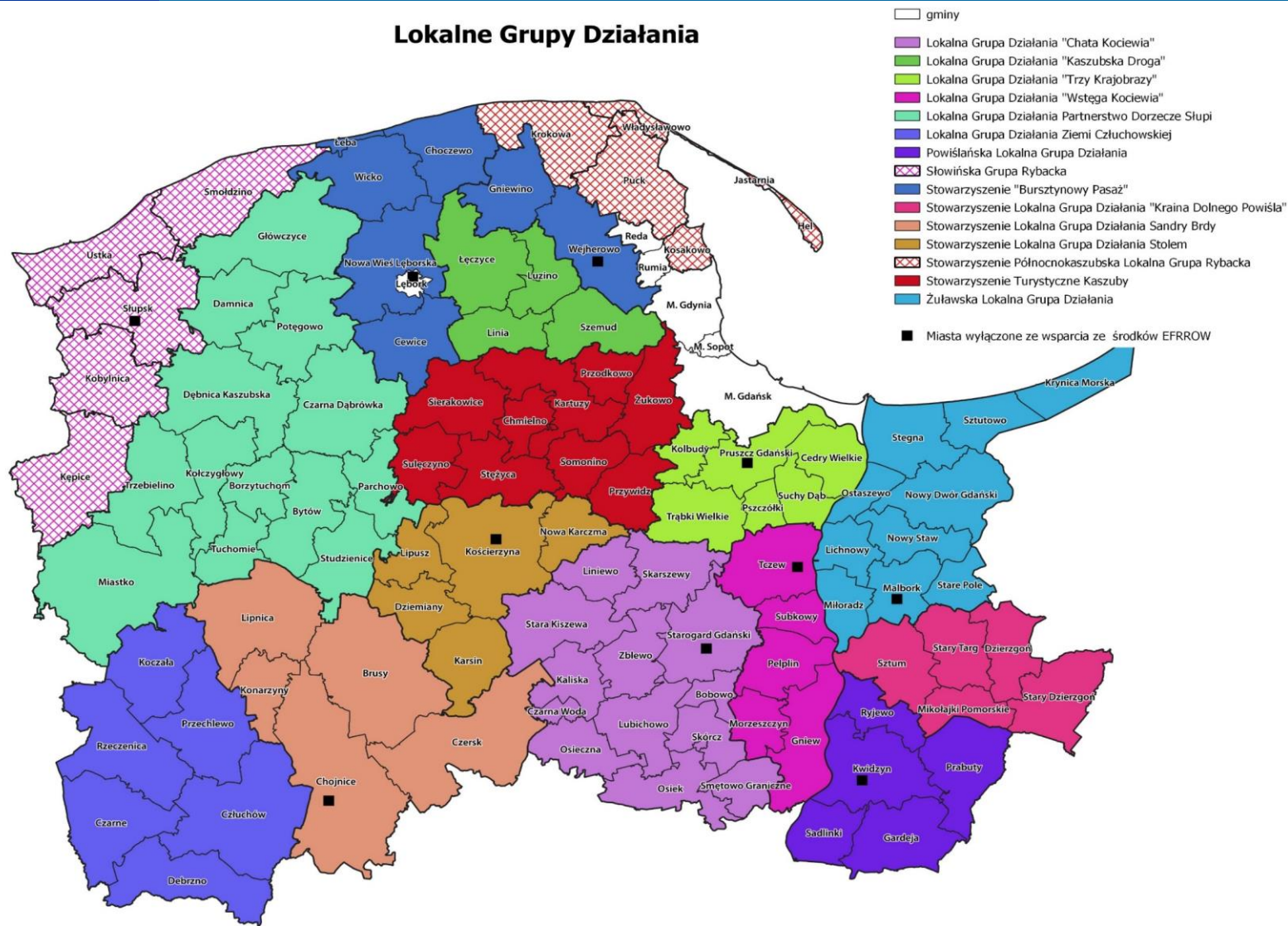
Ocena strategii RLKS pod kątem **kryteriów wyboru LSR** (Komisja do spraw wyboru strategii RLKS powołana Uchwałą Nr 987/474/23 ZWP z dnia 22 sierpnia 2023 r.)

Uchwały Komisji do spraw wyboru strategii RLKS z dnia 26 września 2023 r. **w sprawie oceny poszczególnych LSR.**

Uchwały Komisji do spraw wyboru strategii RLKS z dnia 5 grudnia 2023 r. **w sprawie wyboru poszczególnych LSR oraz przyjęcia listy ocenionych LSR.**

Zawarcie przez ZWP z lokalnymi grupami działania umów o warunkach i sposobie realizacji strategii RLKS (24 stycznia 2024 r.)

Lokalne Grupy Działania

łączna liczba LGD – **15**

Ludność objęta wsparciem – **1.067.807 osób**

Liczba gmin objętych wsparciem - **108**

Budżet PS WPR – **39.137.500,00 euro**

Budżet FEP – **40.000.000,00 euro**

łączny budżet – 79.137.492,59 euro

Wdrażanie strategii RLKS - formy realizacji projektów

Projekty wnioskodawców innych niż LGD w ramach konkursów ogłaszanych przez LGD – zadania LGD

- a) opracowanie procedury wyboru i oceny operacji oraz kryteriów wyboru (zatwierdzone przez ZWP),
- b) przygotowywanie i publikowanie naborów wniosków (regulaminy naborów wniosków uzgadniane z ZWP),
- c) wybór projektów i ustalanie kwoty wsparcia,
- d) przedstawianie IZ wniosków celem dokonania ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności i zgodności z zasadami programu finansującego.

Ostateczna weryfikacja kwalifikowalności wniosków, zawarcie umów o dofinansowanie z beneficjentami oraz dalsza obsługa projektów są zadaniami IZ.

Wdrażanie strategii RLKS - formy realizacji projektów

Projekty grantowe LGD organizującej nabory dla grantobiorców – zadania LGD

- a) opracowanie procedury wyboru i oceny grantobiorców oraz kryteriów wyboru (zatwierdzone przez ZWP),
- b) przygotowywanie i publikowanie naborów dla grantobiorców,
- c) wybór grantobiorców i ustalanie kwoty wsparcia,
- d) zawarcie umów z grantobiorcami,
- e) rozliczanie zawartych z grantobiorcami umów,
- f) kontrola i monitorowanie prawidłowości realizacji zadań przez grantobiorców,
- g) odzyskiwanie grantów w przypadku realizacji zadań niezgodnie z umową o powierzenie grantu.

IZ organizuje nabory na projekty grantowe zgodnie z zasadami właściwymi dla programu finansującego oraz dokonuje ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności projektów grantowych/ spełniania warunków udzielenia wsparcia.

RLKS – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – zakresy wsparcia

1. **Rozwój przedsiębiorczości**, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez podejmowanie lub rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej,

BUDŻET

ponad 39 mln euro

2. **Rozwój pozarolniczych funkcji** małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania: gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych,

3. **Rozwój współpracy** poprzez tworzenie lub rozwijanie krótkich łańcuchów żywnościowych,

4. **Poprawa dostępu** do usług dla lokalnych społeczności oraz małej infrastruktury publicznej,

5. Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi,

6. **Kształtowanie świadomości obywatelskiej** o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, **wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności** w zakresie innowacyjności, cyfryzacji lub przedsiębiorczości, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego,

7. **Włączenie społeczne** seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji,

8. **Ochrona dziedzictwa** kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi.

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO